

Ob 3½ uri došli smo do Gradiške. Tukaj še le opazi se prvič znatna razlika med avstrijskim in bosanskim narodom. Na levi strani Save leži Gradiška, na desni pa bosanski Berbir (turška Gradiška). Avstrijska Gradiška je prijazen trg in jako živahen. V Berbiru vse je drugo. Trdnjava razrušena, ulice po turškem običaji so vmazane, narod pa s prekrizanimi nogami melanholično sedi pred hišami ili na obalih Save in zamišljeno gleda na avstrijsko stran. Tu se nika-kega socijonalnega ali trgovskega življenja ne vidi; ves narod obavlja trgovino sedé; a vsa druga je živahnost na drugi strani.

To je prvi vtis, ki ga naredi neizmerna razlika med avstrijsko in bosansko zemljo na ptujca, kateri v onih krajih ni še bil. (Dal. prih.)

Politične stvari.

Potrebščine evropskih držav 1879. leta v primeri z letom 1865.

V časniku „Polit. Frag.“ smo te dni brali sestavo državnih stroškov evropskih držav od leta 1865. in pa leta 1879. Temu pregledu, ki kaže, koliko je vsaka država v imenovanih letih denarja potrosila, pa je dodan tudi pregled, koliko je vsaka država dolgov imela leta 1879. tudi v primeri z letom 1865.

Ker utegne naše bralce zanimati ta pregled, podamo ga jim v sledečih vrsticah z dostavkom, da številke pomenijo milijone goldinarjev.

1 Po tej sestavi je imela stroškov:

	1865. leta:	1879. leta:
Nemčija	318½	660½
Avstro Ogerska	520½	602½
Francija	945	1192
Angleška	675	855
Rusija	516½	1075
Italija	363	565
Španija	262½	301
Nizozemska	79	102
Belgija	68	108½
Danska	15	23
Švedija	21	45
Norvegija	11	28
Portugalska	45	70
Grška	10½	21½
Turčija	124	130
Švica	75	17

V drugi vrsti vidimo dolgove tudi v milijonih goldinarjev našete v primeri lanskega leta z l. 1865. Imela je dolgov:

	1865. leta:	1879. leta:
Nemčija	1252½	2201½
Avstro Ogerska	3095	4212½
Francija	5560	8250
Angleška	8085	7787½
Rusija	2030	6000
Italija	1830	4085
Španija	2100	5250
Nizozemska	1870	1320
Belgija	250	622
Danska	95	102½
Švedija	45	120
Norvegija	19	52½
Portugalska	400	825
Grška	72½	200
Turčija	480	2500
Švica	15	14

Iz gori navedenega pregleda državnih stroškov je razvidno, da so se stroški najbolj pomnožili v Nemčiji in Rusiji, in da vzrok te pomnožitve je posebno vojaščina bila.

Kar se tiče dolgov, so se le na Angleškem in Nizozemskem zmanjšali, v vseh vojnih državah, kakor na Francoskem, Nemškem, Ruskem, Avstro-Ogerskem in na Laškem so se zelo povikšali.

Te suhe številke pač dajejo mnogo povoda k vprašanju: ali more vse to tako naprej iti kakor dozda in kako dolgo?

Mnogovrstne novice.

* *Stenografija* se je lansko leto predavala v 365 šolah in razširjevalo jo je 334 stenografičnih društev. Izučilo se je je po vsem svetu 21.677, in sicer v Nemčiji 10.871, v Avstriji 9150, po drugih deželah pa 1665 stenografov. Tudi v ženskih krogih se ta umetnost hitro razširja. V nekem draždanskem stenografičnem almanahu je imenovanih 1315 gospic in gospej, ki uže prav dobro stenografijo. — To je pač živ dokaz, da se korist te umetnosti čedalje bolj pripoznava.

Naši dopisi.

Z Dunaja 1. sveč. — Vsaki dan od božičnih praznikov sem obetal nam je važnih novic — vsaj večje jasnosti političnega položaja našega — pa vse pričakovanje ostalo je do danes nespolnjeno. Posebno pretekli teden bil je zelo bogat o kombinacijah novih ministrov. Iz začetka nadaljevala se je govorica o kandidatih za naučno ministerstvo, in imenovali so se posebno Kriegsau, Gödel, Dunajevski in Čerkawski. Potem se je reklo, da Stremayer ne bode nikdar trpel tako odločnih avtonomistov poleg sebe, da temveč rajši sam odstopi, pa seboj potegne Horsta in Korba. Ker se je Chertek uže tudi štel odpravljenega — stoječ tako in tako zmirom na Stremayerjevi strani — imenovali so se uže vsem tem nasledniki, deloma iz birokratičnih, deloma in poglavitno pa iz odličnih krogov desnice. Uže je bil ves zrak poln desniških ministrov, — vsi dunajski časniki so uže na drobno dokazali, da bi se gotovo drugi dan svet podrl, ako bi se tako ministerstvo vmestilo — in res bilo je tako. Svet sicer še stoji — pa ministerske kombinacije so se zopet razbile, — in kakor je podoba, se utegne to še nekolikokrat zgoditi. Konec kombinacij pa je bil ta, da se desnici hoče dovoliti njen denarni minister, to je, zbornicama in drugim ministrom tlačan. Na kratko rečeno: današnji konglomerat nasprotnih si ministrov hoče še dalje desnici pustiti privilegij: za ministerstvo glasovati, — levici pa hudo kazni, da ministerstvo po njeni volji dalje vlada. — Kakor se nam naznanja, desnica ta svoj privilegij do jedra pozna in je pripravljena, vsako ugodno priliko porabiti, da si ono hudo kazni zasluži, katera levičarje zdaj tako tare.

V Gorici 1. febr. — Tisti odbor, ki se je pod predsedništvom deželnega glavarja uni dan ustanovil, da bo nabiral pomočke za reveže naše dežele, spravi je že brž drugi dan 3000 gold. skup. — Naš slavi veteran v javnem življenji — apelacijski svetovavec v pokoju gosp. Anton Gorjup, izprosil si je kot deželni odbornik odpust za nedoločen čas zato, ker je bolehen. Namestoval ga bo v deželnem odboru in v dež. šolskem svetu g. dr. Tonkli. — V podporo mestnim ubogim je bil 29. dne u. m. zvečer velik koncert v gledišči; udeležilo se ga je vse,